

ПОШИРЕННЯ КАРАНТИННИХ БУР'ЯНІВ В УКРАЇНІ

Мета. Проаналізувати динаміку й ареал поширення карантинних бур'янів в Україні (крім територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією) впродовж останніх десяти років. **Методи.** Інтерпретація офіційних даних Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів щодо поширення карантинних бур'янів за допомогою аналітично-порівняльного методу. **Результати.** У 2015—2024 рр. на території України виявлено вогнища розмноження дев'яти видів і одного роду бур'янів, що мають статус обмежено поширених. Найбільші площі зайняті амброзією полинолистою, яка зареєстрована в усіх областях країни. Значні площі п'яти південних і східних областей також засмічені гірчаком повзучим. Паслін колючий у 2024 р. зареєстровано в одній області, сорго алепське — у двох, а ценхрус довгоголковий — у п'яти південних і в Київській областях. Із роду повитиць в Україні виявлено поширення повитиці польової, повитиці Лемана, повитиці одноствопчикової та повитиці хмельовидної із значним переважанням повитиці польової. З 2019 р. на території країни зареєстровано розвиток повитиці хмельовидної, а з 2021 р. — поширення *Cuscuta* spp., які в 2024 р. зареєстровані у трьох областях країни. Упродовж десяти останніх років спостерігається тенденція до скорочення площ, засмічених карантинними видами бур'янів, крім повитиць, зокрема повитиці Лемана. Площі під пасльоном колючим залишаються незмінними. **Висновки.** Розвиток і поширення карантинних бур'янів становить загрозу для економіки країни загалом і аграрної сфери зокрема, а також для здоров'я людей і тварин. Задля запобігання проникненню й поширенню по території країни карантинних видів бур'янів суб'єкти господарювання, діяльність яких пов'язана з рослинами та рослинною продукцією, повинні суворо дотримуватися законодавства у сфері карантину рослин.

Ю.С. ГОЛЯЧУК,

кандидат біологічних наук

Г.О. КОСИЛОВИЧ,

кандидат біологічних наук
Львівський національний
університет ветеринарної
медицини та біотехнологій імені
С.З. Гжицького (північний кампус),
вул. Володимира Великого, 1, м. Дубляни,
Львівський р-н, Львівська обл.,
08381, Україна

карантин рослин; Перелік регульованих шкідливих організмів; список А-1; список А-2

Стаття присвячена аналізу поширення карантинних видів бур'янів в Україні в 2015—2024 рр. та завершує цикл публікацій щодо карантинного стану в Україні: «Поширення карантинних шкідників рослин в Україні», опубліковано у науково-виробничому журналі «Карантин і захист рослин» №2, 2024 р.; «Поширення карантинних хвороб рослин і фітонематод в Україні», — №1, 2025 р. [1, 2].

Бур'янами називають небажану трав'янисту рослинність, яка конкурує з культурними або місцевими рослинами за світло, воду й поживні речовини, а також сприяє поширенню шкідників і хвороб [3]. Бур'яни супроводжують людство з часів осілого землеробства, тобто понад 10000 років [4]. Нині світове землеробство налічує понад 200 видів небезпечних бур'янів, з яких 80 є особливо небезпечними [3]. В Україні зі ста найпоширеніших видів бур'янів 20 мають економічне значення, а шість видів є особливо шкідливими. Загальна шкода, якої завдають бур'яни українському аграрному сектору, становить 2,0—2,5 млрд грн [5].

Карантинні бур'яни небезпечні через здатність швидкої акліматизації та значні економічні збитки, яких можуть завдати в разі свого поширення по території країни [3].

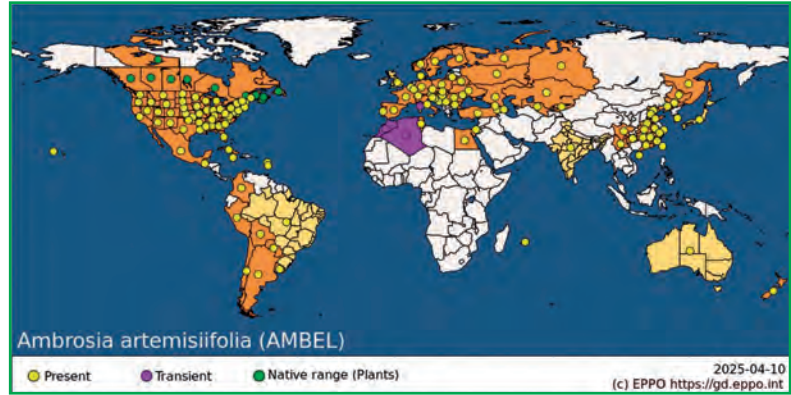
У Переліку регульованих шкідливих організмів, затверженому Наказом Міністерства аграрної політики України № 397 від 16.07.2019 [6], налічується 14 видів і один рід бур'янів, що включені до списку А-1 (карантинні організми, відсутні на території України), та п'ять видів і один рід бур'янів зі списку А-2 (карантинні організми, обмежено поширені на території України).

Метою роботи було визначити динаміку й ареал поширення карантинних видів бур'янів в Україні (крім територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією) впродовж 2015—2024 рр.

Матеріали й методи. Динаміку й ареал поширення карантинних бур'янів на території України впродовж 2015—2024 рр. визначали за допомогою аналітично-порівняльного методу. Використовували дані, наведені в офіційних джерелах Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі — Держпродспоживслужба) [7].

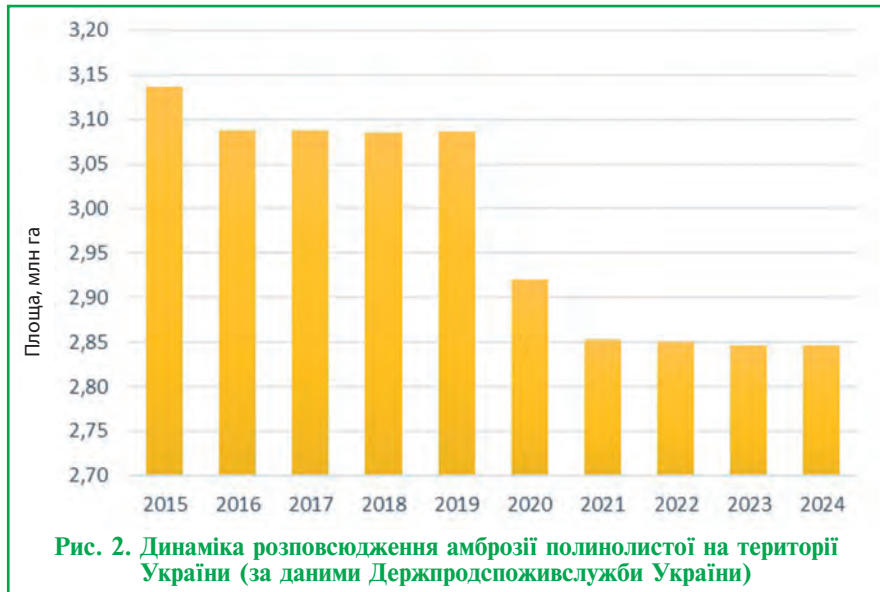
Упродовж 2015—2024 рр. на території України інспекторами Держпродспоживслужби були виявлені осередки розмноження видів бур'янів, що належать до списку А-2 Переліку регульованих шкідливих організмів.

Амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia* L.) — однорічний бур'ян із родини складноцвітих (Asteraceae), що походить із Північної Америки, звідки на-

Рис. 1. Амброзія полинолиста: зліва — зовнішній вигляд рослини (фото Wietse den Hartog NVWA (NPPO the Netherlands)), справа — географія розповсюдження в світі [8]

прикінці XIX ст. поширився в країни Європи та Азії. Нині цей вид рослин реєструється також в Південній Америці, Австралії та кількох країнах Африки (рис. 1). В Європі амброзія полинолиста зустрічається вздовж автомагістралей, залізничних шляхів, на землях сільськогосподарського використання, пустищах. Поширенню бур'яну сприяє діяльність людини, зокрема сільськогосподарською технікою, косарками, під час транспортування ґрунту, гравію, будівельних матеріалів тощо. Швидке розповсюдження виду по території Європи є наслідком глобальних змін клімату. Небезпека поширення бур'яну також пов'язана з алергенністю його пилку для людини [8].

Рис. 2. Динаміка розповсюдження амброзії полинолістої на території України (за даними Держпродспоживслужби України)

На території України амброзію полинолісту вперше виявили в 1914 р. Після 50-х років XX ст. вид почав активно поширюватися по території України [9]. У 2015 р. бур'ян був виявлений в усіх областях України на загальній площі 3,136 млн га. У подальшому, незважаючи на поширення в усіх областях країни, площі, на яких реєстрували вогнища амброзії полинолістої, поступово скорочувалися й у 2024 р. вони становили 2,847 млн га (рис. 2).

Рис. 3. Ареал карантинних бур'янів в Україні станом на 01.01.2025 (по областях) (за даними Держпродспоживслужби України)

Найбільші площі, засмічені бур'яном у 2024 р., були в Миколаївській (816679 га), Запорізькій (717608 га) та Донецькій (609455 га) областях (рис. 3).

Гірчак повзучий, або степовий звичайний (*Acroptilon repens* (L.) de Candolle) — багаторічна коренепаросткова рослина з родини складноцвітих (Asteraceae), цен-

тром походження якої є Центральна Азія. Звідти вид поширився в інші країни Азії, Європу, Канаду, США, Аргентину, Австралію та ПАР (рис. 4). Бур'ян

може засмічувати посіви всіх культур, проте ареал його шкідливості, зазвичай, обмежується регіонами зі спекотним, сухим кліматом із річною кількістю опадів

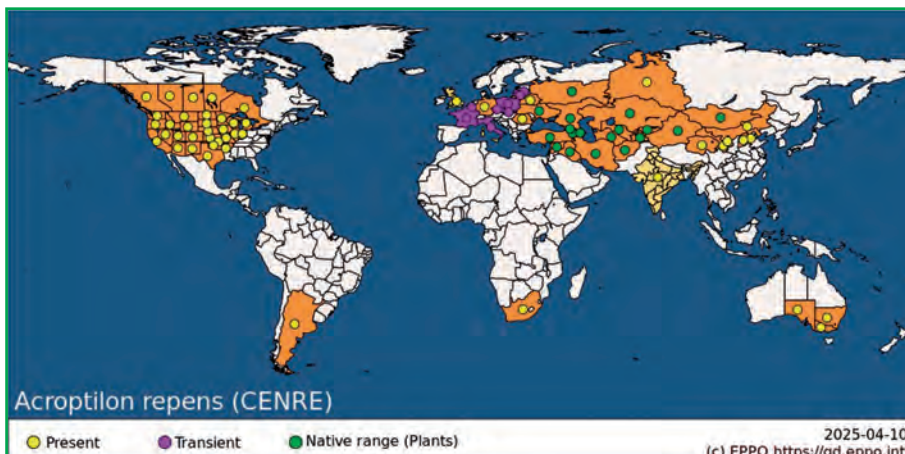

Рис. 4. Гірчак повзучий: зліва — зовнішній вигляд рослини [11], справа — географія розповсюдження в світі [10]

не більше 400 мм. В умовах помірного клімату, на зрошуваних землях, а також за інтенсивного ведення землеробства бур'ян не становить суттєвої загрози. Може засмічувати сади, виноградники, пасовища та узбіччя доріг. Небезпечне згодовування рослин тваринам, оскільки для деяких із них, особливо коней, вони є отруйними [10].

Упродовж 2015—2024 рр. спостерігалось поступове зменшення засмічених гірчаком повзучим площ на території України (рис. 5). Якщо в 2015 р. бур'ян реєстрували на загальній площі 227,6 тис. га у шести східних і південних областях України, то з 2016 р. по 2020 р. площі, засмічені гірчаком повзучим, скоротилися на 9,2 тис. га, а з 2017 р. вид не реєструють у Луганській області. Упродовж 2021—2023 рр. бур'ян був офіційно зареєстрований у п'яти областях на загальній площі 220,1 тис. га.

У 2024 р. гірчак повзучий зареєстровано на загальній площі 220,2 тис. га у Донецькій, Запорізькій, Одеській, Харківській і Херсонській областях (рис. 3). Найбільші площі під бур'яном відзначені в Херсонській області — 199,8 тис. га, або 90,8% від усієї засміченої видом площі.

Паслін колючий (*Solanum rostratum* Dunal) — однорічна рослина з родини пасльонових (Solanaceae), батьківщиною якої є Північна та Центральна Америка. Нині вид поширений на всіх континентах, крім Південної Америки. Бур'ян засмічує

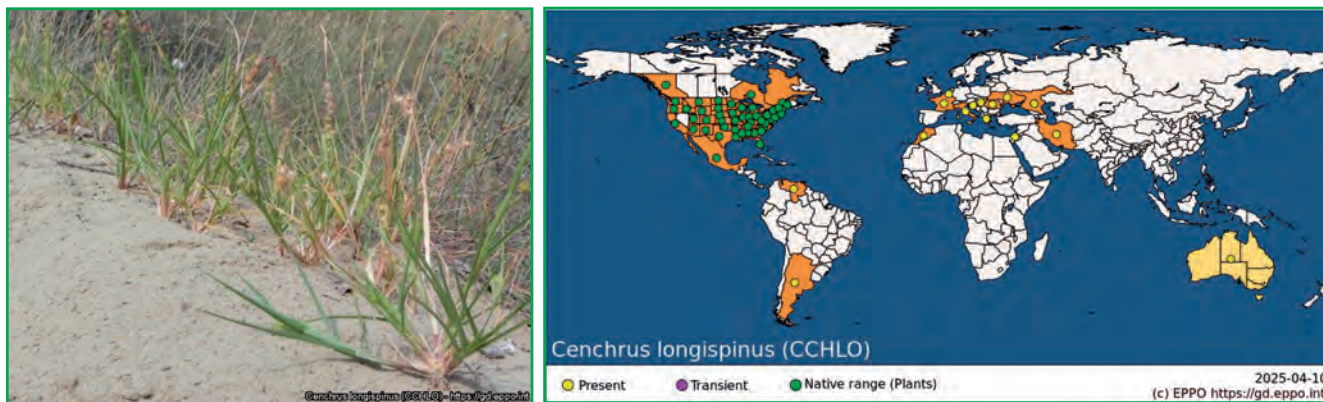

сільськогосподарські культури, росте на узбіччях доріг, пасовищах і необроблювальних землях [12]. Рослини пасльону колючого, крім конкурування з культурними рослинами за воду й поживні речовини, є небезпечними для тварин, оскільки дов-

гими шипами (рис. 6) можуть пошкоджувати слизові оболонки й травну систему, а листки пасльону містять отруйні алкалоїди. Крім того, паслін колючий є первинною рослиною-живителем колорадського жука, а також резерватом інших шкідників

Рис. 6. Паслін колючий [12]

Рис. 7. Ценхрус довгоголковий: зліва — зовнішній вигляд рослини (фото Johan van Valkenburg), справа — географія розповсюдження в світі [14]

і збудників хвороб пасльонових культур [13].

З 2015 р. паслін колючий на території України зареєстровано в одному районі Херсонської області (Бериславський район, раніше — Великоолександрівський) на площі 134 га (рис. 3).

Ценхрус довгоголковий (*Cenchrus longispinus* (Nackel) Fernald) — однорічна або багаторічна з коротким періодом життя трав'яниста рослина з родини тонконогових (Poaceae), центром походження якої є Північна Америка, звідки бур'ян поширився в Мексику, Аргентину, Венесуелу, країни ЄС, Австралію, Марокко, Ізраїль, Іран, Росію (рис. 7) [14]. В Україні вперше вид був виявлений у 1950 р. у Скадовському районі Херсонської області [15]. Бур'ян віддає перевагу піщаним, добре осушеним ґрунтам, трапляється вздовж доріг, на перелогових землях, луках, пасовищах.

Загалом, види роду *Cenchrus* добре адаптовані до виживання в складних умовах навколишнього середовища [14]. Ценхрус довгоголковий засмічує переважно просапні культури, особливо кукурудзу, соняшник, овочеві, баштанні культури, та виноградники. Колючі колоски бур'яну раниють слизові оболонки тварин, шкіру ніг і рук людей [15].

У 2015—2016 рр. ценхрус довгоголковий було зареєстровано у східних і південних областях України: Дніпропетровській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Харківській та Херсонській. Площа, засмічена бур'яном, зменшилася з 21641 га у 2015 р. до 20086 га у 2016 р. У 2017—2020 рр. площі, на яких реєстрували ценхрус довгоголковий, варіювали в межах 20085—20092 га, а в подальшому поступово збільшувалися від 20129 га у 2021 р. до 20132 га у 2023—2024 рр. (рис. 8). У 2017 р.

із переліку областей, де зареєстровано вогнища розмноження бур'яну, було виключено Луганську область, у 2019 р. було додано Запорізьку область, у 2020 р. виключено Харківську область, а в 2023 р. до переліку засмічених додали Київську область.

Станом на 01.01.2025 ценхрус довгоголковий зареєстровано у шістьох областях України із переважними площами засмічення в Херсонській області — 20052 га, або 99,6% усіх засмічених бур'яном площ країни (рис. 3).

Сорго алепське (*Sorghum halepense* (L.) Persoon) — багаторічний коренепаростковий бур'ян із родини тонконогових, який походить із Середземномор'я та Близького Сходу, звідки поширився на всі континенти (рис. 9) [16]. У 1969 р. Holm та Herberger включили його до переліку найзлісніших бур'янів світу [17]. В Україні вперше сорго алепське було виявлено в 2003 р. в Одеській області на площі 55 га. Бур'ян віддає перевагу пухким і родючим ґрунтам. Засмічує сільськогосподарські культури, пасовища, трапляється на перелогових землях, узліссях, берегах річок, уздовж доріг. Рослини сорго алепського можуть бути отруйними для коней і великої рогатої худоби через накопичення ціаністого водню в листках, що піддалися впливу заморозків або посухи [16].

Протягом 2015—2019 рр. сорго алепське було зареєстровано в Україні в шести районах Одеської області на площі 865 га. З 2020 р. засмічена бур'яном площа ско-

Рис. 8. Динаміка розповсюдження ценхрису довгоголкового на території України (за даними Держпродспоживслужби України)

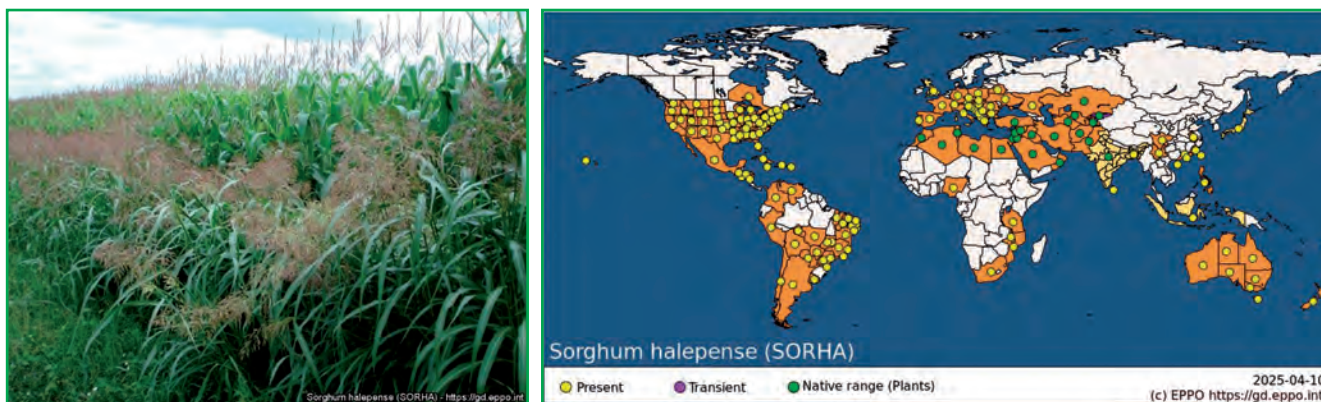

Рис. 9. Сорго алепське: зліва — посів кукурудзи, засмічений сорго алепським (фото Swen Follak), справа — географія розповсюдження в світі [18]

ротилася до 841 га, а в 2021 р. з’явилися осередки розмноження бур’яну в Запорізькій області на площі 2 га (рис. 10).

Станом на 01.01.2025 сорго алепське в Україні зареєстровано в Запорізькій та Одеській областях на загальній площі 843 га (рис. 3).

Повитиці (*Cuscuta* L.) — рід однорічних рослин із родини берізкових (*Convolvulaceae*), який об’єднує близько 200 видів, що ведуть паразитичний спосіб життя на стеблах рослин-живителів. Рід походить із Північної та Південної Америки, в яких майже 75% видів повитиць є широко поширеними. Ці паразитичні рослини пристосувалися до існування в різних умовах від помірних до тропічних широт. Від 15 до 20 видів роду мають важливе економічне значення як паразитичні бур’яни в посівах сільськогосподарських культур та в садах. У більшості країн світу ці види повитиць є карантинними [19]. Масове ураження культурних рослин повитицями може призвести до їх повної загибелі, а згодовування засміченого повитицями зеленого корму може спричинити хронічне отруєння і, навіть, загибель тварин [20].

Упродовж 2015—2024 рр. на території України реєстрували розвиток таких видів: **повитиця польова** (*Cuscuta campestris* Yuncker), **повитиця Лемана** (*Cuscuta lehmanniana* von Bunge), **повитиця одностовпчикова** (*Cuscuta monogyna* Vahl) та **повитиця хмельовидна** (*Cuscuta lupuliformis* Krockner) (рис. 11).

Рис. 10. Динаміка розповсюдження сорго алепського на території України (за даними Держпродспоживслужби України)

Рис. 11. Повитиці: зліва направо — повитиця польова [21]; повитиця Лемана [22]; повитиця одностовпчикова [23]; повитиця хмельовидна [24]

Серед усіх виявлених видів повитиць упродовж 2015—2024 рр. в Україні найбільші площі були засмічені повитицею польовою: 22153—23610 га (рис. 12). Спостерігається зменшення кількості областей країни, де реєструють повитицю польову. Якщо у 2015—2016 рр. вид було ідентифіковано у 19-ти областях, то з 2022 р. бур'ян реєструють у 13-ти областях України. Станом на 01.01.2025 повитиця польова не зустрічається в західних областях, Київській, Полтавській та Черкаській областях (рис. 3). Найбільш засміченими бур'яном є землі Запорізької (8860 га), а також Миколаївської та Херсонської (5242—5596 га) областей.

Повитицю Лемана з 2015 р. реєструють у двох областях України: Дніпропетровській та Луганській. У період з 2015 р. по 2020 р. загальна засмічена бур'яном площа становила 1,21—1,26 га із переважанням у Дніпропетровській області, а з 2021 р. ареал поширення виду збільшився втричі за рахунок розповсюдження в Луганській області (рис. 12). Станом на 01.01.2025 повитиця Лемана поширена на 3,76 га: 1,2 га — в Дніпропетровській області та 2,56 га — в Луганській області (рис. 3).

Повитицю одностовпчикову упродовж досліджуваного періоду виявляли з 2015 р. у Запорізькій, Луганській та Харківській областях на загальній площі 3,54 га. До 2020 р. площі, засмічені бур'яном, суттєво не змінювалися, проте в 2019 р. до переліку заражених областей було додано Донецьку область. З 2021 р. вид не виявляють у Харківській області й ареал поширення бур'яну обмежується 2,57 га (рис. 12). Станом на 01.01.2025 повитицю одностовпчикову зареєстровано в Донецькій, Запорізькій та Луганській областях (рис. 3).

З 2019 р. в Березівському районі Одеської області фіксується повитиця хмельовидна на площі 1 га (рис. 3, рис. 12). Крім того, з 2021 р. почали реєструвати поширення повитиць (*Cuscuta* spp.) спочатку в Миколаївській області (Баштанський р-н) на площі

Рис. 12. Динаміка розповсюдження повитиць на території України (за даними Держпродспоживслужби України)

626 га, з 2023 р. — у Львівській, а в 2024 р. — і в Черкаській областях (рис. 12). Станом на 01.01.2025 осередки розмноження повитиць (*Cuscuta* spp.) зареєстровано в одному районі Львівської, одному районі Черкаської та чотирьох районах Миколаївської областей на площі 83 га, 60 і 5286 га, відповідно.

ВИСНОВКИ

В Україні найбільш засміченими карантинними видами бур'янів є південні й східні області. З переліку видів, що мають статус обмежено поширених на території України і реєструвалися Держпродспоживслужбою в 2015—2024 рр. (крім територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією), найпоширенішим є амброзія полинолиста, вогнища розмноження якої фіксують в усіх областях країни. Серед виявлених фітосанітарними інспекторами видів загальна тенденція до зменшення засміченої площі відзначається для всіх карантинних бур'янів, крім повитиць, і, зокрема, повитиці Лемана, а площі під пасльоном колючим є незмінними впродовж останніх десяти років. Для запобігання проникненню та поширенню карантинних видів бур'янів усі суб'єкти, господарська діяльність яких пов'язана з виробництвом та обігом рослин і рослинних продуктів, мають

неухильно дотримуватися законодавства у сфері карантину рослин, зокрема виконувати фітосанітарні заходи.

Фінансування роботи: стаття має аналітичний характер.

Конфлікт інтересів: у статті використані офіційні дані Держпродспоживслужби України, Європейської та Середземноморської організації із захисту рослин (European and Mediterranean Plant Protection Organization), CAB International, розміщені у вільному доступі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голячук Ю.С., Косилович Г.О. Поширення карантинних шкідників рослин в Україні. Карантин і захист рослин, 2024. №2. С. 21-28. <https://doi.org/10.36495/2312-0614.2024.2.21-28>
2. Голячук Ю.С., Косилович Г.О. Поширення карантинних хвороб рослин і фітонематод в Україні. Карантин і захист рослин, 2025. №1. С. 20-28. <https://doi.org/10.36495/2312-0614.2025.1.20-28>
3. Сикало О.О., Чернега Т.О. Карантинні бур'яни. Навчальний посібник. НУБіП України, 2015. 125 с. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3ba7ccb8-2e76-4258-8918-6ff2f7b8a02f/content>
4. Zimdahl R.L. Fundamentals of weed science. 3th edition. Elsevier. 2007. 689 p. URL: <http://base.dnsgb.com.ua/files/book/Agriculture/Weed/Fundamentals-of-Weed-Science.pdf>
5. Сторчоус І.М. ТОП-8 найбільш шкочинних зимуючих бур'янів у посівах зернових. Агроном. 16.10.2020. URL: <https://www.agronom.com.ua/top-8-najbilsh-shkodochnykh-zymuyuchykh-bur-yaniv-uposivah-zernovyh/>
6. Про затвердження Переліку регульованих шкідливих організмів. Наказ Міністерства аграрної політики України № 716 від

29.11.2006 (зі змінами № 467 від 04.08.2010, № 397 від 16.07.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-06#Text>

7. Огляд поширення карантинних організмів в Україні. Держпродспоживслужба України. URL: <https://dpss.gov.ua/fitosanitariya-kontrol-u-sferi-nasinnictva-ta-rozsadnictva/fitosanitarnij-kontrol/oglyad-poshirennya-karantinnih-organizmiv-v-ukrayini>

8. *Ambrosia artemisiifolia*. EPPO Global Database. URL: <https://gd.eppo.int/taxon/AMBEL>

9. Амброзія полинолиста (*Ambrosia artemisiifolia* L.) небезпечний для людини та сільськогосподарства бур'ян. ДУ «Волинська обласна фітосанітарна лабораторія». URL: <https://www.fitolab.volyn.ua/informuiemo/360-ambroziiia-polynolysta-ambrosia-artemisiifolia-l-nebezpechnyi-dlia-liudyny-ta-silskoho-hospodars%20ta-burian>

10. *Acroptilon repens*. EPPO Global Database. URL: <https://gd.eppo.int/taxon/CENRE/photos>

11. Гірчак повзучий — *Acroptilon repens* L. Державна установа «Черкаська обласна фітосанітарна лабораторія». URL: <https://fitolab-ck.dpss.gov.ua/girchak-povzuchyj-acroptilon-repens-l/>

12. *Datiles M.J. Solanum rostratum* (prickly nightshade). CABI Compendium, 2014. 50544. <https://doi.org/10.1079/cabicompendium.50544>

13. Паслін колючий (*Solanum rostratum* Dunal) — небезпечний карантинний бур'ян. ДУ «Волинська обласна фітосанітарна лабораторія». URL: <https://www.fitolab.volyn.ua/informuiemo/366-paslin-koliuchy-i-solanum-rostratum-dunal-nebezpechnyi-karantynnyi-burian>

14. *Cenchrus longispinus*. EPPO Global Database. URL: <https://gd.eppo.int/taxon/CCHLO>

15. Ценхрус довгоголковий (*Cenchrus longispinus* Fernald.). ДУ «Волинська обласна фітосанітарна лабораторія». URL: <https://www.fitolab.volyn.ua/informuiemo/580-tsenkhrus-dovhoholkovyi-cenchrus-longispinus-fernal>

16. Сорго алепське (гумай) — небезпечна карантинна отруйна рослина. ДУ «Волинська обласна фітосанітарна лабораторія». URL: <https://www.fitolab.volyn.ua/informuiemo/444-sorho-alepske-humai-nebezpechna-karantynna-otruina-roslyna>

17. Chandrasena N., Rao A.N. Asian-Pacific Weed Science Society: A Glimpse of the Past 50 Years and Perspectives. In: Chandrasena N., Rao A. N. (Eds.), Commemorating 50 Years (1967—2017). 50 th Anniversary Celebratory Volume. Asian-Pacific Weed Science Society

(APWSS); Indian Society of Weed Science (ISWS), India and The Weed Science Society of Japan (WSSJ), Japan. 2017. 208 pp. URL: https://www.researchgate.net/publication/320729171-Asian-Pacific_Weed_Science_Society_APWSS_50_Years_Celebratory_Volume

18. *Sorghum halepense*. EPPO Global Database. URL: <https://gd.eppo.int/taxon/SORHA/photos>

19. Costea M., García M.A., Stefanović S. A phylogenetically based infrageneric classification of the parasitic plant genus *Cuscuta* (dodders, Convolvulaceae). Systematic Botany. 2015. 40. P. 269-285. <https://doi.org/10.1600/036364415X686567>

20. «Дружні» обійми повитиці. Головне управління Держпродспоживслужби в Рівненській області. URL: <https://www.rivneprod.gov.ua/2021/07/22/druzni-obijmy-povytytsi/>

21. Parker C. *Cuscuta campestris* (field dodder). CABI Compendium, 2008. 17111. <https://doi.org/10.1079/cabicompendium.17111>

22. *Cuscuta lehmanniana* Bunge. GBIF. URL: <https://www.gbif.org/species/3678394>

23. Duenas-Lopez M.A. *Cuscuta monogyna* (eastern dodder). CABI Compendium, 2020. 47506143. <https://doi.org/10.1079/cabicompendium.47506143>

Holiachuk Yu.,

ORCID: 0000-0002-2890-164X

Kosylovych H.,

ORCID: 0000-0001-5908-3312

Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies of Lviv (north campus), 1, Volodymyr Velykyi str., Dubliany, Lviv district, Lviv region, Ukraine, 80381

Spread of quarantine weeds in Ukraine

Goal. To analyze the dynamics and distribution range of quarantine weed species in Ukraine (excluding territories affected by active or past hostilities and those temporarily occupied by the Russian Federation) over the past ten years. **Methods.** Interpretation of official data from the State Service of Ukraine on Food Safety and Consumer Protection regarding the spread of quarantine weeds using an analytical-comparative method. **Results.** Between 2015 and 2024, outbreaks of nine weed species and

one genus with the status of limited distribution were recorded in Ukraine. The largest infested areas are occupied by common ragweed (*Ambrosia artemisiifolia*), which has been reported in all regions of the country. Significant infestations of creeping knotweed (*Polygonum convolvulus*) were also recorded in five southern and eastern regions. In 2024, beaked nightshade (*Solanum rostratum*) was detected in one region, Aleppo millet grass (*Sorghum halepense*) in two, and long-spine sandbur (*Cenchrus longispinus*) in five southern regions and the Kyiv region. Within the genus *Cuscuta*, the spread of field dodder (*Cuscuta campestris*), Lehmann's dodder (*Cuscuta lehmanniana*), Mediterranean tree dodder (*Cuscuta epithymum*), and hop dodder (*Cuscuta lupuliformis*) has been observed, with field dodder being the most prevalent. Since 2019, hop dodder has been officially recorded in Ukraine, and since 2021, the spread of *Cuscuta* spp. has been noted. As of 2024, *Cuscuta* spp. were registered in three regions. Over the past decade, there has been a general trend of decreasing areas infested with quarantine weed species, with the exception of *Cuscuta* species, particularly Lehmann's dodder. The infested area of beaked nightshade has remained unchanged. **Conclusions.** The development and spread of quarantine weeds pose a serious threat to the national economy, particularly the agricultural sector, as well as to human and animal health. In order to prevent the introduction and spread of quarantine weed species across the country, business entities involved in the cultivation, handling, or trade of plants and plant products must strictly adhere to plant quarantine legislation.

plant quarantine; list of regulated harmful organisms; A1 list; A2 list

Надійшла до редакції: 14.04.2025

Прийнята до друку: 05.05.2025

Надруковано й опубліковано онлайн: червень, 2025

